

बुलडाणा, मंगळवार, दि. २५ मार्च २०२५

ग.वि.खाडे विद्यालयाचे माजी मुख्याध्यापक, विद्यार्थी प्रिय...

२५ मार्च

श्री. विजय बोरसे

७२ व्या वाढदिवसानिमित्त हार्दिक शुभेच्छा...

--- : शुभेच्छुक : ---

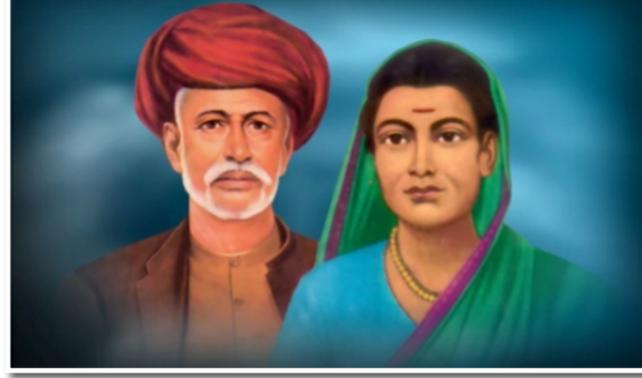
अनंत व सौ. अलका बोरसे.
लक्ष्मीकांत व सौ. गितांजली बोरसे.
प्रतिक व सौ. मोहिनी बोरसे.
प्रसाद व सौ. प्रिया शिंपी.
प्रणव व सौ. नेहा बोरसे.
श्रीमती जयश्री बोरसे.
श्रेयस बोरसे.
कु. प्रिशा, हृदया, ओम, वैष्णवी.

शहापूर जिल्हा ठाणे.

फुले दाम्पत्याला मरणोत्तर भारतरत्न, विधानसभेत ठराव संमत

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि. २४, चंद्रपूर : क्रांतीसूर्य महात्मा ज्योतिबा फुले आणि क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांना मरणोत्तर भारतरत्न या सर्वोच्च उपाधीने सन्मानित करण्याबाबत आ. सुधीर म नुंगंटीवार यांनी विधानसभेत मांडलेला ठराव पारित करण्यात आला.

भारतरत्न हा देशाचा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार आहे. एखाद्या क्षेत्रात असाधारण आणि सर्वोच्च कामगिरी केल्याबद्दल हा पुरस्कार देण्यात येतो. राजकारण, कला, साहित्य आणि विज्ञान क्षेत्रातील विचारवंत, शास्त्रज्ञ, उद्योगपती, लेखक आणि समाजसेवक यांना या पुरस्काराने गौरवण्यात येते. क्रांतीसूर्य महात्मा ज्योतिबा फुले आणि क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांनी उपेक्षित, वंचितांच्या जीवनात समृद्धीचा प्रकाश निर्माण करत,

सामाजिक न्यायासाठी आयुष्य खर्ची घालून, अस्पृश्यता निवारण आणि स्त्री शिक्षणासाठी संघर्ष केला आहे.

त्यामुळे क्रांतीसूर्य महात्मा ज्योतिबा फुले आणि क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांना भारतरत्न या सर्वोच्च पुरस्काराने मरणोत्तर सन्मानित करावे

तसेच राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांची मान्यता मिळाल्यानंतर सदर प्रस्ताव, भारत सरकारकडे पाठवावा, असे या ठरावात म्हटले आहे. महाराष्ट्र विधानसभा नियमांच्या नियम ११० नुसार, महाराष्ट्र विधानसभा याद्वारे, क्रांतीसूर्य महात्मा ज्योतिबा फुले

आणि क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांना भारतरत्न या सर्वोच्च पुरस्काराने मरणोत्तर सन्मानित करण्याची शिफारस भारत सरकारला करित आहे, असे देखील या ठरावात म्हटले आहे. हा ठराव आज विधानपरिषदेत मांडण्यात येणार आहे.

७ मार्च रोजी आ. सुधीर म नुंगंटीवार यांनी विधानसभेत वरील मागणीच्या अनुषंगाने अशासकीय ठराव मांडला व चर्चा घडवून आणली. याविषयी विधिमंडळात ठराव पारित करून तो केंद्र शासनाकडे पाठविण्याचे आश्वासन मंत्री जयकुमार रावल यांनी दिले होते. या आश्वासनाची पूर्तता म हाय्युती सरकारने केली आहे. त्याचप्रमाणे राज्यातील विधानसभा सदस्यांचे शिष्टमंडळ राष्ट्रपतींच्या भेटीसाठी नेणार असल्याचे आश्वासन मंत्री जयकुमार रावल यांनी दिले.

तीन वाघ आणि एका बिबट्याचा मृत्यू बर्ड फ्ल्यू मुळे - वनमंत्री

अक्षराज : जे. के पोळ

दि. २४, ठाणे : हिंदूहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे प्राणी संग्रहालय (गोरेवाडा), नागपूर येथील तीन वाघ आणि एका बिबट्याचा मृत्यू बर्ड फ्ल्यू मुळे झाला असल्याची माहिती वन मंत्री गणेश नाईक यांनी विधानपरिषदेमध्ये दिली. सदस्य मनीषा कायंदे यांनी उपस्थित केलेल्या प्रश्नाला उत्तर देताना मंत्री नाईक बोलत होते.

गोरेवाडा येथील प्राणी संग्रहालयात विषाणूजन्य आजारांमुळे प्राण्यांचा मृत्यू होऊ नये म्हणून उपाययोजना करण्यात येत असल्याचे सांगून वनमंत्री नाईक म्हणाले की, बाधित प्राण्यांचे पिंजरे निर्जंतुक करण्यात आले आहेत.

प्रचलित नियमांतील तरतुदीनुसार मृत प्राण्यांचे मृतदेह नष्ट करण्यात आले आहेत. सर्व कर्मचाऱ्यांना पीपीई किट उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. या

क्षेत्रातील कर्मचाऱ्यांना अन्य क्षेत्रात जाण्यास प्रतिबंध करण्यात आला आहे. संभाव्य धोका टाळण्यासाठी कोंबडीच्या मांसाचा पुरवठा बंद करण्यात आला आहे. राज्यात पशुवैद्यकीय अधिकारी यांची पदे कमी असल्याच्या पार्श्वभूमीवर मंत्री कार्यालयामध्ये विशेष कार्य अधिकारी म्हणून रुजू असलेल्या पशुवैद्यकीय अधिकाऱ्यांबाबत माहिती घेवून निर्णय घेण्यात येईल, अशी माहितीही वनमंत्री नाईक यांनी दिली.

थोडक्यात

प्रशांत कोरटकरला अटक

दि. २४, नागपूर : छ.शिवाजी महाराज व छ.संभाजी महाराज यांच्याविषयी आक्षेपाई बोलून इतिहास अभ्यासक इंद्रजीत सावंत यांना शिवीगाळ करणाऱ्या तथाकथित पत्रकार आरोपी प्रशांत कोरटकरला पोलिसांनी तेलंगणातून अटक केली. तो गेल्या चार दिवसांपूर्वीच चंद्रपुरातील एका हॉटेलमध्ये मुक्कामी होता. तेथून तो थेट तेलंगणात पळाला होता. मात्र, कोल्हापूर पोलिसांनी त्याचा पाठलाग करून तेलंगणातून अटक केली. प्रशांत कोरटकरविरोधात नागपूर, कोल्हापूर व जालना येथे गुन्हे दाखल झाले आहेत. न्यायालयाने अटकपूर्व जामीन दिल्यानंतरदेखील कोरटकर समोर आला नव्हता. आता त्याचा जामीन फेटाळल्यानंतर त्याला अटक करण्यासाठी कोल्हापूर येथील पोलिसांचे पथक नागपुरात पोहोचले. मात्र, त्याच्या निवासस्थानी तो आढळला नाही. पोलीस पथकाने चंद्रपूर व मध्यप्रदेशमध्येदेखील त्याचा शोध घेतला. बेलतरोडी पोलीस ठाण्याच्या मदतीने त्याचा शोध सुरू आहे. नागपूर सायबर पोलीस ठाण्याचीदेखील मदत घेण्यात आली होती. चंद्रपुरातील एका हॉटेलमध्ये प्रशांत कोरटकर मुक्कामी होता. त्यामुळे कोल्हापूर पोलिसांनी चंद्रपुरात छापा घातला. मात्र, काही तासांपूर्वीच त्याला पोलिसांबाबत माहिती मिळाल्याने तो पळून गेला. फॉरेन्सिक लॅब मधील तपासणीसाठी आणि आवाजाचे नमुने घेण्यासाठी कोरटकर यांना अटक होणे गरजेचे होते. मात्र, अंतरिम जामीन मिळाल्याने कोरटकरला अटक करता येत नव्हती. मात्र, तोपर्यंत कोरटकर ज्या वाहनातून तो फिरत होता. त्या वाहनाच्या मागावर कोल्हापूर पोलिसांचे एक पथक होते. कोरटकरने चंद्रपुरातून एका क्रिकेट बुकीच्या कारने पळ काढला. त्यानंतर काही अंतरावर गेल्यानंतर त्याने दुसऱ्या वाहनातून प्रवास सुरू केला. त्यामुळे कोल्हापूर पोलिसांना तपासात अडचणी आल्या. अखेर कोल्हापूर पोलिसांना दुसऱ्या वाहनाचा देखील शोध लागल्याने तेलंगणा येथे जाऊन कोरटकरला बेड्या ठोकल्या.

मुंबई उपनगर पश्चिमने पार्वतीबाई सांडव चषक पटकावला ! कोल्हापूर ठरला 'श्रीकृष्ण करंडकाचा' मानकरी

अक्षराज : संदिप बेवले

दि. २४, ठाणे : कोल्हापूरने पुरुषांत, तर मुंबई उपनगर पश्चिमने महिलांमध्ये ७२ व्या वरिष्ठ गट पुरुष व महिला राज्य अजिंक्यपद निवड चाचणी कबड्डी स्पर्धेत विजेतेपद पटकावले. महाराष्ट्र राज्य कबड्डी असो.च्या मान्यतेने ठाणे जिल्हा कबड्डी असो.ने विश्वास सामाजिक संस्था व शारदा संकल्प प्रतिष्ठान यांच्या सहकार्याने या स्पर्धेचे आयोजन केले होते. ठाणे पश्चिम येथील कॅडबरी कंपनी जवळील भारतरत्न माजी पंतप्रधान स्व. अटल बिहारी वाजपेयी क्रीडांगणार झालेल्या पुरुषांच्या अंतिम सामन्यात कोल्हापूरने अहमदनगरचा ४२-३२ असा पराभव करित दोन तपाच्या कालावधीनंतर श्रीकृष्ण करंडक फिरत्या चषकाबरोबर मुख्यमंत्री चषकावर आपले नाव कोरले. शिरोळ, कोल्हापूर येथे २००३ साली झालेल्या स्पर्धेत त्यांनी पुण्याला पराभूत करित पहिल्यांदा जेतेपदाला गवसणी घातली. पुणे येथे २००४ साली झालेल्या व कराड, सातारा येथे २०१७/१८ साली झालेल्या स्पर्धेत ते उपविजेते ठरले होते. उपविजेत्या अहमदनगरने सलग चौथ्यांदा अंतिम फेरीत धडक दिली. पण फेब्रु. २०२२ साली काल्हेर, भिवंडी, ठाणे येथे झालेल्या स्पर्धेत ते विजेते ठरले होते. नंतर सलग ३वर्ष त्यांना उपविजेतेपदावर समाधान मानावे लागत आहे.

कोल्हापूरने सावध सुरुवात करित नगर वर पहिला लोण देत विभांतीला १८-१३ अशी आघाडी घेतली. कोल्हापूरने विभांतीनंतर आपला खेळ अधिक गतिमान केला. त्यांच्या सौरभ फागरे याने एकाच चढाईत ३ गडी टिपत व शिलकी गड्याची पकड करित दुसरा लोण देत २६-१६ अशी आपली आघाडी वाढविली. पुन्हा त्यांच्या साहिल पाटीलने एकाच चढाईत ४गडी टिपत तिसरा लोण देत आपली आघाडी ३८-२४ अशी भक्कम केली. शेवटची पाच मिनिटे पुकारली तेव्हा ४०-२७ अशी कोल्हापूर कडे आघाडी होती. शेवटी १० गुणांच्या फरकाने कोल्हापूरने आपल्या दुसऱ्या जेतेपदावर शिक्कामोर्तब केले.

कोल्हापूरच्या विजयात सौरभ व साहिलला चढाईत ओंकार पाटील तर पकडीत दादासो पुजारी व अविनाश चारपलेची भक्कम साथ लाभली. कोल्हापूरचा संपूर्ण स्पर्धेत बचाव भक्कम

झाला. आदित्य शिंदे, सौरभ राऊत यांना चढाईत एकूण १३ बोनस गुण घेतले. पण त्यांचा बचाव अगदीच सुमार दर्जाचा झाला. त्यांच्या पराभवाचे हेच मूळ कारण ठरले. सोमनाथ बेडकेने काही बऱ्या पकडी केल्या.

महिलांच्या अंतिम सामन्यात मुंबई उपनगर पश्चिमने ५-५ चढायांत मुंबई शहर पश्चिमचा प्रतिकार ३३-३२(६-५) असा मोडून काढत पार्वतीबाई सांडव फिरता चषक व मुख्यमंत्री चषक आपल्याकडे खेचून आणला. कराड, सातारा येथे २०१७/१८ साली झालेल्या स्पर्धेत उपनगरने जेतेपद मिळविले होते. त्यानंतर त्यांना हे यश मिळाले. उपनगरचे या स्पर्धेतही हे तिसरे जेतेपद. सामन्याच्या पहिल्या चढाई पासून चुरशीने खेळला गेलेल्या या सामन्यात पूर्वाधात १२-११ अशी उपनगर कडे आघाडी होती. उत्तरधात उपनगरने शेवटच्या काही मिनिटात सोनलीची पकड करित

मुंबईवर लोण देत आघाडी घेतली. सोनलीची ही पकड चढाईची कालमर्यादा संपल्याने यशस्वी झाली. पूर्ण डावात झालेला हा एकमेव लोण. शेवटी हा सामना २७-२७ असा बरोबरीत संपला. सामन्याचा निकालाकरिता दोन्ही संघांना प्रत्येकी ५-५ चढाया देण्यात आल्या. त्यात उपनगरने चढाईत ५ गुण व पूजा यादवची पकड करित ६ गुण घेत बाजी मारली. पूजाची पकड मुंबई शहराला पराभवाच्या खाईत घेऊन गेली.

मुंबई उपनगराच्या या विजयाचे श्रेय कोमल देवकर, प्रतिक्षा पन्हाळकर यांच्या संयमी चढाया, तर प्रणाली नागदेवता, करीना पाटील यांच्या भक्कम बचावाला जाते. सोनली शिंगटे, पूजा यादव, पौर्णिमा जेधे, साधना विश्वकर्मा यांनी मुंबईच्या विजया करिता अखेरच्या क्षणापर्यंत चुरशीची लढत दिली. पण त्यांच्या पदरी निराशा आली. या अगोदर झालेल्या महिलांच्या उपांत्य सामन्यात मुंबई उपनगर पश्चिमने मुंबई शहर पूर्वचा २८-२५ असा, तर मुंबई शहर पश्चिमने पुणे शहरचा ३७-३५ असा पाडाव करित अंतिम फेरीत धडक दिली होती. पुरुषांच्या उपांत्य सामन्यात कोल्हापूरने पुणे ग्रामीणचा ३२-२९ असा, तर अहमदनगरने मुंबई शहर पूर्वचा ३६-२७ असा पराभव करित अंतिम फेरी गाठली होती.

नवी मुंबईतील बचत गटांच्या कुरडया, शेवया जाणार सातासमुद्रापार

अक्षराज : महादेव चव्हाण

दि. २३, ठाणे (नवी मुंबई) : नियोजनबद्ध व्यवसाय करणाऱ्या नवी मुंबईतील चार महिला बचत गटांनी तयार केलेले पापड, मसाले, कुरडया आणि शेवया आता सातासमुद्रापार जाणार आहेत. या बचत गटांनी केलेल्या मालाचे वितरण अमेझॉनच्या माध्यम तून जगभर होणार आहे. या चारही बचत गटांना अमेरिकेतील कन्सर्न फाऊंडेशनच्या वतीने गौरवण्यात आले असून त्यांनी प्रत्येकी ३० हजार रुपयांचे अनुदानही देण्यात आले आहे. शिवसेना (उद्धव बाळासाहेब ठाकरे) पक्षाच्या नवी मुंबई उपजिल्हा संघटक वैशाली घोरपडे यांनी शहरात बचत गटांचे मोठे जाळे उभे केले आहे. त्यांनी शेकडो महिलांना

विविध व्यवसायांचे प्रशिक्षण देऊन उद्योजक बनवले आहे. त्यांच्या बचत गटांच्या माध्यमातून नियोजनबद्ध व्यवसाय सुरू आहे. त्याची दखल घेऊन अमेरिकेतील कन्सर्न फाऊंडेशनच्या वतीने आनंदस्वरूप फाऊंडेशनच्या माध्यमातून चालवल्या जात असलेल्या

चार बचत गटांचा विशेष सन्मान केला. या बचत गटांना प्रोत्साहन देण्यासाठी कन्सर्न फाऊंडेशनच्या माध्यमातून चारही बचत गटांना प्रत्येकी ३० हजार रुपयांचे अनुदान देण्यात आले. ऐरोली येथील सावता माळी सभागृहात आयोजित करण्यात आलेल्या विशेष

सोहळ्यात अनुदानाचे धनादेश बचत गटांना वाटप करण्यात आले. या बचत गटांनी उत्पादित केलेल्या वस्तूंचे वितरण जगभर करण्यात येणार असल्याचे यावेळी अमेझॉनच्या प्रतिनिधींनी सांगितले. घर आणि संसार सांभाळणाऱ्या महिलांना स्वयंरोजगार करता यावा यासाठी शिवसेनेच्या माध्यमातून विशेष प्रयत्न सुरू आहेत. 'एकच ध्यास महिलांचा विकास' हे ब्रीदवाक्य घेऊन शिवसेनेची महिला आघाडी काम करित आहे. महिलांना विविध व्यवसायांचे प्रशिक्षण दिले जात आहे. या महिलांच्या कलागुणांची आणि नियोजनाची दखल थेट अमेरिकेतील कन्सर्न फाऊंडेशन घेणे ही गोष्टाची बाब आहे, अशी प्रतिक्रिया उपजिल्हा संघटक वैशाली घोरपडे यांनी व्यक्त केली आहे.

संपादकीय

रुपयाची दोन वर्षातील सर्वोत्तम कामगिरी

डॉलरच्या तुलनेत रुपयासाठी सर्वाधिक बळकटी मिळवून देणारा विद्यमान आठवडा हा त्याच्या मूल्यात एक टक्क्यांहून अधिक अशी दोन वर्षात सर्वोत्तम कामगिरी करणारा ठरला. १३ जानेवारी २०२३ नंतरची सर्वाधिक साप्ताहिक वाढ आहे. जागतिक पातळीवर खनिज तेलाच्या स्थिर किमती, डॉलर निर्देशांकातील घसरण आणि रिझर्व्ह बँकेकडून तरलतेला पूरक उपायांसह, परकीय चलन बाजारातील संभाव्य हस्तक्षेप अशा अनेक घटकांमुळे या आठवड्यात भारतीय रुपया डॉलरच्या तुलनेत एक टक्क्यांहून अधिक वधारला आहे. अमेरिकी डॉलरच्या तुलनेत शुक्रवारच्या सत्रात रुपया ८६ च्या पातळीपर्यंत मजबूत झाला. सत्रादरम्यान तो ८५.९३ प्रति डॉलर या १० आठवड्यांच्या उच्चांकावर पोहोचला. सलग आठव्या सत्रात डॉलरच्या तुलनेत रुपया मजबूत झाला असून ही त्याची दोन वर्षातील सर्वोत्तम साप्ताहिक कामगिरी ठरली आहे. सरलेल्या आठवड्यात डॉलरच्या तुलनेत तो १.२ टक्क्यांनी वधारला आहे. चालू वर्षात ९ जानेवारी रोजी डॉलरच्या तुलनेत ८५.८६ या पातळीवर रुपया होता, त्यानंतर रुपयाची ही सर्वोत्तम पातळी आहे.

गेल्या काही सत्रांपासून रिझर्व्ह बँकेने डॉलर तरलता प्रदान केल्याने आणि चलन बाजारात तिच्या नियमित हस्तक्षेपामुळे रुपया गेल्या काही सत्रांपासून वधारत आहे, असे एचडीएफसी सिक्युरिटीजचे वरिष्ठ संशोधन विश्लेषक दिलीप परमार म्हणाले. तर स्थिर परदेशी गुंतवणूक प्रवाह, खनिज तेलाचे घसरलेले दर, देशांतर्गत नियंत्रित चलनवाढ आणि कमी होत चाललेली व्यापार तूट यामुळेही रुपयाला आधार मिळाला आहे, असे बँक ऑफ बडोदाच्या अर्थतज्ज्ञ आदिती गुप्ता म्हणाल्या.

व्यापार तूटती घट

फेब्रुवारीमध्ये भारताची व्यापार तूट १४.०५ अब्ज डॉलरपर्यंत कमी झाली आहे, ज्यामुळे एकूण व्यापार अधिशेष ४.५ अब्ज डॉलर इतका झाला आहे. जानेवारीमध्ये ही तूट जवळपास २३ अब्ज डॉलर नोंदवली होती. वार्षिक आधारावर, फेब्रुवारी २०२४ मध्ये वस्तुमधील व्यापार तूट १९.५१ डॉलरच्या तुलनेत कमी झाली. आयातीत घट आणि निर्यात तुलनेने टिकून राहिल्याने फेब्रुवारीमध्ये तूट ऑगस्ट २०२१ नंतरची सर्वात कमी असल्याचे वाणिज्य मंत्रालयाने म्हटले आहे. फेब्रुवारीमध्ये व्यापारी मालाची निर्यात १०.९ टक्क्यांनी घटून ३६.९९ अब्ज डॉलरवर पोहोचली आहे, तर वस्तुची आयात १६.३५ टक्क्यांनी कमी होऊन ५०.९६ अब्ज डॉलरवर मर्यादित आहे.

विद्याविहार येथील

इमारतीला भीषण आग

दि.२४, मुंबई : विद्याविहार येथील नाथानी मार्गावरील नीलकंठ किंगडम कॉम्प्लेक्सला सोमवारी पहाटे साडेचारच्या सुमारास अचानक आग लागली. या भीषण दुर्घटनेत इमारतीतील सुरक्षारक्षक उदय गांगण (४३) यांचा होरपळून मृत्यू झाला. तसेच, अन्य एक सुरक्षा रक्षक जखमी असून त्याच्यावर रुग्णालयात उपचार सुरु आहेत. दरम्यान, इमारतीला लागलेली आग विझवण्यासाठी अग्निशमन दलाचे जवान घटनास्थळी प्रयत्न करत आहेत.

नीलकंठ किंगडम कॉम्प्लेक्समधील तक्षशिला या तेरा मजली इमारतीला सोमवारी पहाटे आग लागली. इमारतीच्या पहिल्या आणि दुसऱ्या मजल्यावर आग लागली होती. सर्वजण साखरझोपेत असल्यामुळे आग लागल्याचे कोणाच्या लक्षात आले नाही. हळूहळू आगीची तीव्रता वाढू लागली आणि सुमारे ५ घरांमध्ये आग पसरली. घरात धूर पसरल्याने गाढ झोपेत असलेल्या रहिवाशांना जाग आली व आरडाओरडा करत त्यांनी अन्य रहिवाशांनाही जागे केले. वाचण्यासाठी त्यांनी इमारतीबाहेर पळ काढला. मात्र, अनेकांना आग आणि धुरामुळे बाहेर पडता आले नाही. या दुर्घटनेची माहिती मिळताच अग्निशमन दलाचे जवान तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाले आणि त्यांनी मदतकार्य हाती घेतले.

खेडेगावात साधारणतः रविवार ते शनिवार अर्थात या सात वारांपैकी आठवड्यातून कोणत्याही एका वारी बाजार असतो. तो एक वार गावानुसार निश्चित केलेला असतो. तो वार कसा निश्चित केला असावा ही सांगणे कठीणच...! परंतु आपल्या गावापासून शेजारच्या गावाचा एकाच दिवशी राहत नाही व त्याच्या शेजारच्या गावाचा एका दिवशी राहत नाही. साधारणतः सात ते आठ गावांचा मेळ साधून व्यापारी लोकांच्या सोईनुसार ही प्रथा चालू झाली असावी. असा एक प्राथमिक अंदाज. जेणेकरून एखाद्या व्यापाऱ्याला एका गावाहून दुसऱ्या गावाला जाण्यासाठी लागणारा वेळ व आजूबाजूच्या गावांना वस्तुजिन्नस उपलब्ध व्हावी असा हेतू असावा. व त्यातून बाजाराचा वार ठरला असावा असं वाटतं. अजूनही खेड्यापाड्यातच नाही तर, शहरात सुद्धा आठवडा बाजाराला खूप महत्त्व आहे. यात माझं गाव कसं सुटेल? माझ्याही गावाचा बाजार मंगळवारचा...!

माझ्या गावाच्या बाजार म्हणजे खुल्या जागेत भरलेला भव्य शॉपिंग मॉलच जणू...! सर्व प्रकारच्या वस्तू बाजारात उपलब्ध व्हायच्या अन आजही होतात कि ज्या लहान-मोठ्यांपासून आठवड्याभरात मनात साठवून ठेवलेल्या असतात. शेतीउपयोगी वस्तू, शाळेच्या वस्तू, आंधनाची भांडी, कपडेलते, भाजीपाला असो कि खायचं भातकं...! मग कुटुंबातील सर्वांचा संमिश्र असा हा बाजारहाट...! गोड-धोड खायच्या वस्तु पासून तर जीवन उपयोगी वस्तुपर्यंत कि ज्या आठवड्याभरापासून विकत घ्यायच्या अन तिच्याविषयीची लागून असलेली आस. काही आगळी वेगळीच असायची म्हणून आतुरतेने बाजाराची वाट बघायचो. आई अन बाबा शेतात कामाला जायचे अन त्यातून आम्हां सर्व भावंडा सहित सर्व कुटुंबाच्या गरजा मंगळवारीच पूर्ण व्हायच्या. आठवडाभर कामाला जायचे. आठवड्यात त्यांना एकही सुट्टी नाही परंतु मंगळवारी सकाळी लवकर जाऊन साधारण दुपारच्या दोनला घरी यायचे. अर्थात या ही दिवशी

बाजारहाट..!

कामच...! कारण बाजार सुरु व्हायचा दुपारी तीन वाजता भरायचा. याच बाजारहाट साठी आम्ही आतुरतेने वाट बघायचो कारण, या दिवशी आम्हाला आठवड्यापासून आई-बाबांचे शब्द असायचे कि, मंगळवारच्या बाजारहाटासोबत घेऊन देऊ. काही वस्तु हवी असल्यास प्रथम हळूच आईला सांगायचो व नंतर आई बाबाला सांगायची व मग कुठे ती भेटायची.

बाजार सणा-वारानुसार व आवश्यकतेनुसार गच्च भरायचा जसे कि जानेवारी असेल तर, संक्रांतीच्या वस्तु साठी बायकांची गर्दी असायची मग बाजार येईल त्या अगोदर पासून मानत साठवून ठेवायची व बाजार दिवशी घायची त्यानंतर लगेतच साधारण फेब्रुवारी, मार्च, एप्रिल मे पर्यंत आहोराचे कपडे असो वा आंधन घेण्यासाठी भांडी असो, आंधन भांड्यामध्ये ताट, पेला, कळशी, हंडा अन जास्त जवळचा असेल तर पंखा अशा किरकोळ वस्तु तरी बाजारात भेटायच्या, त्याहीपेक्षा मोठी हवी असल्यास मात्र शहरवाजा खेड्याच्या गावी जावे लागे. पावसाळ्याच्या तोंडावर माझ्या शेतकरी राजाच्या गरजा तर विचारायलाच नको. स्वतःला फाटलेली कपडे घालतील पण मात्र

शेती उपयोगी वस्तु मात्र अगोदर घेतील. असा हा त्यांचा बाजार खुपे, टोपले, पांढे (खोरे) बैलांसाठी चन्हाट, दोऱ्या, आउताच्या वस्तु, पास पुराणे असो व इतर बऱ्याच काही...! त्यानंतर असायचा पोळा. पोळा करी सण करी गोळा अरे बाप रे विचारायलाच नको. नागपंचमी, रक्षाबंधन गर्दीच गर्दी भावासाठी कोणती राखी घेऊ अन कोणती नाही? त्यानंतर लगेच आवश्यक वस्तु बरोबर जीवन आवश्यक वस्तुसुद्धा. छोट्या-मोठ्या सणांबरोबर दसरा, दिवाळी तर विचारूच नका बाजार अगदी एखाद्या जत्रेसारखा भरायचा कारण कपडे, आकाशकंदील, विजेचे दिवे, फटाके, पणत्या बोळके, सुगंधी उटणे, झाडू खराटे, महालक्ष्मी मूर्ती व इतर धार्मिक वस्तु, नुसती गर्दीच गर्दी अन मजाच मजा....!

बाजारहाट म्हणजे नुसती खरेदीच नव्हती तर खूप समर्पण. मेहनत, तळमळ कसोटीचा असायचा. मुलांसाठी कुतुहलता अन मनातील इच्छापूर्तीची ओढ तर आई वडिलांसाठी मात्र कसोटी असायची. कधी कधी आठवड्या भरच्या कमाईतून मिळालेल्या रकमे पेक्षा ती वस्तु जास्त किमतीची

असायची मग मात्र अशावेळेस खरी कसोटी असायची. हा काळ असायचा साधारणतः शाळा सुरु होण्याच्या अगोदरचा...! अन एक दिवाळी दसऱ्याचा...! शाळा सुरु होण्याची वेळ साधारण उन्हाळी सुट्टी संपल्यावर जून-जुलै व तोच काळ शेती आवश्यक वस्तु खरेदी करण्याचा. एक पोटाचा तर एक आशेचा...! एक केविलवाण्या चेहऱ्याच्या कुतुहलतेचा, गोड स्वप्नाचा प्रश्न कि जो कित्येक दिवस मनात साठवून ठेवलेला असायचा. बाबा मला गुरुजींनी शाळेसाठी नवीन कपडे सांगितले, नवीन बूट, पुस्तक पेन्सिल पाटी अन दप्तर मग मात्र बाबा अस्वस्थ व्हायचा अन मुलाला शेजारी बसवून गोड गप्पा सांगायचा, आपण या बाजारले पुस्तक अन कपडे अन पुढच्या बाजारले बूट घेऊ, तो पर्यंत जूनां शिव-साव करून घाल, अन मळ नाव गुरुजीले सांग बाबा, पुढच्या बाजारले घेऊन देणार हाय म्हणून मग काय, आनंद गगनात मावत नव्हता. दिवा स्वप्नांचे घोडे गंगेत न्हायचे अन नवीन गरज, वस्तु भेटण्याची ओढ असायची अन वाट बघायचो पुढील बाजाराची...!

अशा ह्या बाजारहाटाची गोष्ट अगदी जीवनाच्या रहाट गाड्याप्रमाणे प्रमाणे कालही चालू होती, आजही चालू आहे अन उद्याही चालू राहणार अन जीवन जगण्याची रीत अन व्यथा सांगत राहणार. खेड्यातील जीवन भलेही विज्ञान, माहिती तंत्रज्ञान व भौतिक सुखाच्या बाजारात शहराच्या तुलनेत फारसे प्रगत नसेलही मात्र प्रेम, माणुसकी साधेभोळेपणा भावनेच्या बाजारात सरस राहिल. या आठवडा बाजारातून खेड्यातील गोर गरीब मजूर, शेतकऱ्यांच्या जीवनातील दैनंदिन भेडसावत्या समस्या व आहे त्या परिस्थितीत सुख मानून जीवन जगण्याची कला व उद्याचे स्वप्न उराशी बाळगुण त्यासाठी संघर्षमय जीवन जीवनशैलीच दर्शन घडते.

श्री.विनोद शेनफड जाधव

मास.९७, जि.बुलडाणा
मो.९७६३२२०७७

माणूसकीला अस्तित्वात ठेवायचे का नाही?

मानवी जीवनात माणूसकीला फार महत्त्व आहे. ज्या माणसात माणूसकी ठासून भरलेली असते, तो माणूस बावनकशी सोन्यासारखा चकाकतो आणि ज्या माणसात माणूसकीचा लवलेशी नसतो, त्या माणसाचे जीवन जणू राक्षसी वृत्तीचे असते. माणसाला समाजात व गावात जर किंमत आणि मान-सन्मान जर कशामुळे मिळत असेल तर तो माणूसकीमुळेच मिळतो. म्हणून आपण माणूसकीला जिवापाड जपले पाहिजे व माणूसकी आचरणात आणली पाहिजे. पण हल्ली समाजात व गावात वावरत असताना लोकांचा बारकाईने अभ्यास केला तर असे लक्षात येते की, आता माणूसकी फक्त नावालाच उरली आहे. माणूसकीचे अस्तित्त्व आता संपुष्टात येत आहे. माणूसकी आता गावागावातून हट्टपार होत चालली आहे. कारण माणूसकीला कलंकीत करणाऱ्या कितीतरी घटना रोज भारतात घडत आहेत. हे आपण सोशल मिडिया किंवा वर्तमानपत्रात वाचत आहोत. उघड्या डोळ्यांनी बघत आहोत.

सार्वजनिक ठिकाणी जेठांचा अपमान करण्याची वा ज्येठांना उधट

बोलण्याची स्पर्धा सुरु झाली आहे. एखादा जेष्ठ माणूस रस्त्याने जात असताना त्याची खिल्ली उडवली जात आहे. त्याला टोमने मारले जात आहेत. लोकांच्या आया बहिणी रस्त्याने जात असताना त्यांच्याकडे वाईट नजरेने बघितले जात आहे. महिलांवरील अन्याय अत्याचाराच्या घटना आता वेगाने वाढत आहेत. ही वस्तुस्थिती आपल्याला नाकारता येणार नाही. महामंडळ बसने प्रवास करताना असे लक्षात येते की, जेठांना, अपंगांना वा अंध व्यक्तींना त्यांच्या आरक्षित जागी कोणीही बसू देत नाहीत. ते तर सोडाच पण हे धडधाकट लोक त्यांची नीट मदत सुध्दा करत नाहीत. प्रसंगी त्यांना खाली बसून जावे लागते. तेव्हा माणूसकी कलंकीत झाल्याशिवाय राहात नाही. रोडवर एखाद्या वाटसरूचा अपघात झाला तर त्यांना रुग्णालयात नेण्याऐवजी त्यांच्या फोटो काढून सोशल मिडियावर व्हायरल करण्यात लोक मशगूल झालेले असतात. पण त्यांना रुग्णालयात कोणी दाखल करत नाही. उलट बऱ्याची भूमिका घेणारे हे निर्दयी लोक तिथून निघून जातात. म्हणून इथे ओशाळतेय माणूसकी असे म्हणावे

लागत आहे. पण यदाकदाचित जर चुकून माणूसकीचा अंत झाला तर हा देश बुध्दाच्या नव्हे तर युद्धाच्या मार्गाने जाणार आहे आणि तिसऱ्या महायुद्धाला खतपाणी घालणार आहे. तेव्हा जगाचा विनाश झाल्याशिवाय राहणार नाही. त्यासाठी आपल्याला माणूसकी अस्तित्वात ठेवणे खूप महत्त्वाचे आहे. म्हणून मित्रहो आपल्याला जर माणूसकी अस्तित्वात ठेवायची असेल तर आपल्याला आपले आदर्श छत्रपती शिवाजी महाराज, महात्मा फुले व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर या महामानवांचा अभ्यास करून त्यांचा आदर्श डोळ्यासमोर ठेवला पाहिजे. आणि प्रत्येक गावात व समाजात जाऊन माणूसकी पेरण्याचे काम आपण सर्वांनी हाती घेतले पाहिजे. तरच खऱ्या अर्थाने इथे माणुसकी आनंदाने नांदत राहिल. आणि आपला देश आदर्श, बलशाली व शक्तीशाली व जगाची महासत्ता बनेल. फक्त गरज आहे ती प्रत्येकाने माणूसकी पेरण्याची व मानवतावादी कार्य करण्याची....

- बुध्दभूषण कांबळे, मो.७४९८७९५६६९

नाहक...

अंध विश्वास बळी पडे निष्पाप नाहक प्रथाघ्नित होरफळे झळा सोसे दाहक

किस्से कथनकरती कल्पना रूपेभ्रामक मोटेनावारुते मोटे आंतअजाणबालक

डिग्रीमाळ घातल्या गळ्या बांधे फलक शिकलेले सरबलेले बावळटपणाझलक

रे बुध्दीचिंगाजळी सरली सर्व शिल्लक विचारशक्ती खुंटली क्षमताहो कफल्लक

आधार नसे कृतीला उत्तरकुठले समर्पक आमचीचं दिशा पूर्व बोलणे उद्दाम दर्पक

नवतंत्रज्ञान प्रगतीचे एकविसावे हे शतक वृत्ती मागास विचित्र आदि मानवी द्योतक

- हेमंत मुसररीफ, पुणे
९७३०३०६९९६..

तणवे रोखा निसर्गसंपदा वाचवा!

उन्हाळा जसा तापू लागतो तसे वन खात्याच्या जंगलांना आगी लागण्याच्या घटनात वाढ होते. आताही राज्यात कोठेगा कोठे वन खात्याच्या जंगलांना आगी लागून वणवे पेटल्याच्या बातम्या वर्तमान पत्रात वाचायला मिळतात. काही वेळा या आगी वेळीच आटोक्यात येतात पण बऱ्याचदा या आगी वेळीच आटोक्यात न आल्याने त्या रौद्र रूप धारण करतात आणि त्याचे रूपांतर मोठ्या वणव्यात होते आणि त्यात बहुमोल अशी निसर्ग संपदा जळून खाक होते. दोन वर्षांपूर्वी गोव्यातील महादयी वन्यजीव अभयारण्याला भीषण आग लागली होती.

जगातील आठ जैवविविधता हॉटस्पॉट पैकी एक असलेल्या पश्चिम घाटाचा हा विस्तिर्ण भाग गोव्याच्या इतिहासातील सर्वात भीषण आगीमुळे उध्वस्त झाला होता. मागील वर्षी पुणे जिल्ह्यातील वन खात्याच्या जंगलातही वणवे पेटण्याच्या अनेक घटना घडल्या त्यात शेकडो एकर जंगलातील बहुमोल अशी निर्दरसंपदा जळून खाक झाली होती. वणवा पेटला की त्यात निसर्गाची कधीही न भरून येणारी हानी होते. साधारणतः उन्हाळ्यात या आगी लागतात आणि वणव्यांमुळेच या आगी लागतात. सामान्यतः सदाहरित जंगलांमध्ये आगी लागत नाही आग लागली तरी ती आपोआप विझतेही मात्र जोराने वारे वाहत असतील तर आग लवकर विझत नाही उलट ती आणखी वाढते. वनांमध्ये वाळलेले लाकूड, पाने, गवत असे अनेक घटक ठिणगीच्या संपर्कात येताच आग भडकते. मग झाडे पेट घेतात आणि मग मोठ्या वेगाने हा वणवा सर्वत्र पसरतो. डोंगराळ भागाचा भूगोल आणि

भूरचना जटिल असल्यामुळेही वणवे विझवण्यात अनेकदा अडथळे येतात. गोव्यात तेच झाले. दुर्गम परिसर आणि खडे चढण यामुळे तेथील आग विझवण्यात अडचण आल्याचे सांगितले गेले. अर्थात जंगलांना आगी लागण्याच्या या घटना नव्याही नाहीत. गेल्या काही वर्षात वणवे लागण्याचे प्रमाण ज्याप्रकारे वेगाने वाढत आहे तो एक नव्या संकटाचा इशारा आहे. नैसर्गिक कारणामुळे जंगलांना वणवे लागण्याच्या घटना तर घडतातातच पण मानवनिर्मित वणवे लागण्याच्या घटनांची संख्याही प्रचंड आहे. दरवर्षी उन्हाळा आला की जंगलांना आग लागण्याच्या घटना घडतात आणि त्यात बहुमोल अशी निसर्गसंपदा नष्ट होते केवळ जंगलांनाच नाही तर डोंगर, पर्वत, टेकड्यांवरील वृक्ष, वेली देखील या वनव्यांनी नष्ट होतात. विविध महापालिका, नगरपालिका, जिल्हापरिषदा, ग्रामपंचायती, राज्य व केंद्र शासन, राजकीय, सामाजिक व सेवाभावी संघटना पावसाळ्यात वृक्षारोपण करतात. पावसाळ्यानंतरही ही वनसंपदा जतन करण्यासाठी या संघटना रोपट्यांना पाणी घालून ते वाढवतात. गाई, गुरे, बकऱ्यांपासून त्यांना जपतात. मात्र उन्हाळ्यात ठिकठिकाणी वणवे लागून व काही सम जाकंटकामार्फत वणवे लावून वर्षानुवर्षे वाढवली गेलेली ही बहुमोल निसर्गसंपदा आगीच्या भक्ष्यस्थानी पडत असते. उन्हाळ्यात लागणारे हे वणवे नैसर्गिक असल्याचे भासवले जाते पण हे यातील बरेचसे वणवे मानवनिर्मितच असतात हे उघड सत्य आहे. काही समाजकंटक जाणीवपूर्वक शहराजवळच्या डोंगरावरील हिरवाईला वणवे लावून ती नष्ट करतात. चराई करिता चांगले गवत

याचे या हेतूने हे वणवे लावले जातात. (आग लागल्यावर चांगले व भरपूर गवत उगवते हा त्या मागचा उद्देश असतो.) लाकूडफाटा, कोळसा मिळवण्यासाठी तसेच शेती व शिकारीसाठी जमीन तयार करण्यासाठी या बहुमोल निसर्ग संपदेला आगी लावल्या जातात. या आगीत वृक्ष, वनस्पती, वन्य जीवांची हानी, स्थलांतर यामुळे जे नुकसान होत असते त्याची भरपाई होण्यास खूप वर्षांचा कालावधी जातो. निसर्गाची अपरिमित हानी होते. या आगीमुळे पर्यावरणाची हानी तर होतेच पण कार्बनडायऑक्साईडही वातावरणात वाढतो त्यामुळे पृथ्वीचे तापमान वाढते. एकूणच झाडांना लावल्या जाणाऱ्या या आगी म्हणजे राष्ट्रीय हानी आहे.

असे असतानाही या मानवनिर्मित वणव्यांकडे केंद्र व राज्याचे वने आणि पर्यावरण खाते, पोलिसखाते दुर्लक्ष करीत असतात. आगी लावणाऱ्या या समाजकंटकांवर पोलीस तसेच प्रशासन कोणतीही कारवाई करीत नाही त्यामुळेच वणव्यांच्या घटनांत वाढ होताना दिसत आहे. काही भ्रष्ट कर्मचारी आणि अधिकारी यांच्यामुळे निसर्गाची कधीही भरून न निघणारी हानी होत आहे, म्हणूनच सरकारने या वणव्यांची गांभीर्याने दखल घ्यायला हवी. वणवे लावून पर्यावरणाची हानी करणाऱ्या समाजकंटकांवर कठोर कारवाई व्हायला हवी. वणव्यांमुळे पर्यावरणाची होणारी हानी टाळाव्याची असेल तर मानवनिर्मित वणवे रोखायलाच हवे.

- श्याम ठाणेदार

दौंड जिल्हा पुणे
९९२२५४६२९५

थोडक्यात

कळंबोली येथील आरटीओ कार्यालय लवकरच खारघरमध्ये स्थलांतरित

अक्षराज : अमोल सूर्यवंशी
दि. २४, खारघर (नवी मुंबई)

: कळंबोली येथील लोखंड पोलाद बाजाराच्या इमारतीमध्ये पनवेल प्रादेशिक परिवहन विभागाचे (आर.टी.ओ.) कार्यालय सुरू आहे. हे कार्यालय काही दिवसात स्थलांतरित होऊन खारघर येथील सेक्टर ३६ मधील व्हॅली शिल्प सोसायटीच्या ८ गाळ्यामध्ये सुरू होणार आहे. याबाबतच्या प्रशासकीय आणि वित्तीय मंजूरीचे आदेश राज्याच्या गृह विभागाने नुकतेच जाहीर केले आहे. एप्रिल महिन्यात पनवेल आरटीओ कार्यालय खारघर येथे प्रत्यक्षात स्थलांतरित होईल असे संकेत मिळत आहेत. पनवेल आरटीओ कार्यालयासाठी सिडको मंडळांनी तलोजा मजकूर येथील पावणेतीन एकर क्षेत्राचा भूखंड दिला आहे. आरटीओ कार्यालयाने या जागेच्या मोबदल्यात विकास शुल्क देखील सिडको मंडळाकडे डिसेंबर महिन्यात जमा केले आहे परंतु प्रत्यक्षात जागेवर विकसित भूखंड ऐवजी ती जागा उंच सखल आणि त्या जागेतील मोठा भागाला तलावाचे रूप आल्यामुळे सिडको मंडळांनी हा भूखंड व्यवस्थित विकसित करून देण्याचे विनंती आरटीओने सिडकोकडे केली आहे. सिडको ने विकसित भूखंड दिल्यावर पनवेल आरटीओ कार्यालय हक्काच्या जागेत उभारण्याच्या कामाला वेग येईल.

जिपटो कंपनीच्या मालकावर कारवाई करण्याची मनसेची मागणी सहाय्यक आयुक्तांना दिले निवेदन

अक्षराज : विनोद वास्कर
दि. २४, शिळफाटा (ठाणे)

शिळफाटा दिवा मार्गावर भवानी मंदिर जवळ अनाधिकृत रितीने चालवत असलेल्या जिपटो कंपनीचे ऑनलाईन खरेदी करणा-या साहित्याची कंपनी आहे. त्यामध्ये काही खाद्य पदार्थ देखील असून खराब झालेले खाद्य व कचरा गोळाऊनच्या मागे फेकले जाते. त्यामुळे तिथे मोठ्या प्रमाणावर दुर्गंधी पसरली असून त्या परिसरात कचऱ्यामुळे किडे निर्माण झाले आहेत. त्यामुळे परिसरात रोगराई पसरली असून लोकांच्या आरोग्यावर परिणाम होत आहे. या अनुषंगाने ठाणे महानगरपालिकेने त्वरीत या जिपटो कंपनीच्या मालकावर गुन्हा दाखल करून कचऱ्याचा त्वरीत विल्हेवाट लावावी. अन्यथा सर्व कचरा ठाणे महापालिका कार्यालयात टाकू. असा इशारा मनसे शिळ-देसाई विभाग अध्यक्ष शरद पाटील निवेदनात लेखी स्वरूपात दिला आहे.

डोंबिवलीत शहीद कॉ.विनयकुमार सचान यांना आदरांजली अर्पण

अक्षराज : भानुदास गायकवाड
दि. २३, डोंबिवली (ठाणे)

: ऐ मेरे वतन के लोगो, जरा याद करो कुर्बानी! या ओळी प्रमाणेच डोंबिवलीतील नागरिकांनी आपल्या मातृभूमीसाठी सर्वोच्च बलिदान देणाऱ्या शहीद कॉ.विनयकुमार सचान यांना विनम्र अभिवादन केले. डोंबिवली शहरातील वै.ह.भ.प.सावळाराम महाराज म्हात्रे क्रीडा संकुलामध्ये उभारलेल्या त्यांच्या स्मारकावर पुष्पचक्र अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली. २४ मार्च २००३ रोजी काश्मीरमध्ये दहशतवाद्यांविरुद्ध लढताना कॉ.सचान यांनी वीरमरण स्वीकारले होते. त्यांच्या शौर्याचा आणि बलिदानाचा गौरव करण्यासाठी दरवर्षी हा शब्दांजली कार्यक्रम आयोजित केला जातो. या प्रसंगी कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आयुक्त इंदुराणी जाखड, कल्याण पोलिस उपायुक्त अतुल झेंडे तसेच महानगरपालिकेचे अनेक अधिकारी, कर्मचारी व स्थानिक नागरिक, शाळेतील विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमा दरम्यान उपस्थित मान्यवरांनी कॉ.विनयकुमार सचान यांच्या त्यागाचे स्मरण करत त्यांच्या कुटुंबीयांना अभिवादन केले. शहीद सैनिकांच्या बलिदानामुळेच आपण आज सुरक्षित आहोत, असे प्रतिपादन यावेळी करण्यात आले. शहीद कॉ. विनयकुमार सचान यांना संपूर्ण डोंबिवलीकरांनी अभिमानाने शब्दांजली अर्पण केली.

महिला व बालकांसाठीच्या संरक्षण, प्रतिबंधात्मक कायदांची प्रभावी अंमलबजावणी करा - जिल्हाधिकारी पाटील

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि. २४, सातारा

: महिला व बालकांविषयी असणाऱ्या संरक्षण तसेच प्रतिबंधात्मक कायदांच्या निर्मिती मागचा हेतू लक्षात घेऊन त्यांची सर्वच संबंधित यंत्रणांनी काटेकोर अंमलबजावणी करावी, असे निर्देश जिल्हाधिकारी संतोष पाटील यांनी दिले.

जिल्हाधिकारी कार्यालयात जिल्हा सनियंत्रण समितीची बैठक जिल्हाधिकारी श्री. पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाली. या बैठकीला जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी विजय तावरे, बाल कल्याण समितीच्या अध्यक्षा सुचित्रा काटकर, संरक्षण अधिकारी अजय सपकाळ, जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी सुजाता देशमुख यांच्या विविध संस्थांचे अधीक्षक उपस्थित होते. कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियमांतर्गत येणाऱ्या प्रत्येक तक्रारीचा जलद निपटारा करून पिडीत महिलेला दिलासा देण्याचे काम जलद करावे, असे निर्देश देवून जिल्हाधिकारी श्री.पाटील म्हणाले, माहे ऑक्टोबर २४ ते मार्च २०२५ या कालावधीमध्ये प्राप्त ४५३ प्रकरणांपैकी ३३७ प्रकरणे फक्त समुपदेशाने निकाली काढलेली आहेत ही संख्या चांगली असून समुपदेशन केंद्रांमध्ये प्रकरणे जास्तीत जास्त समुपदेशाने कशी मिटतील यावर भर द्यावा. महाराष्ट्र भिक्षा प्रतिबंधक अधिनियम अंतर्गत कामकाजाचा आढावा घेताना जिल्हाधिकारी पाटील यांनी भिक मागणे कायद्याने गुन्हा आहे. जिल्ह्यात ज्या ठिकाणी भिक्षेकरी मोठ्या प्रमाणावर आढळतात. अशी ठिकाणे निश्चित करून घालण्यात येणाऱ्या धाडींमध्ये सातत्य ठेवावे. यासाठी मंदिर, गर्दीच्या

ठिकाणी पोलीस व जिल्हा महिला व बाल विकास विभागाने वेळोवेळी धाडी टाकाव्यात. हरवलेल्या बालकांचा वापर भिक्षा मागण्यासाठी करण्यात येण्याची शक्यता मोठ्या प्रमाणावर आहे. त्यामुळे याबाबत संवेदनशील राहून लहान मुलांची यातून प्राधान्याने सुटका करावी, असे सांगितले. तसेच पोक्सो अंतर्गत दाखल प्रकरणांमध्ये तातडीने कार्यवाही होणे आवश्यक आहे. यामध्ये पिडीतांची ओळख उघड होणार नाही याचीही कोटोकरीपणे दक्षता घ्यावी, असे निर्देश दिले. जिल्ह्यात माहे ऑक्टोबर २०२४ ते मार्च २०२५ या कालावधीमध्ये प्राप्त ७९ अर्जांमधील १८६ पिडीतांना

भरपाई मंजूर झाली आहे. आतापर्यंत ८५ लाख ५५ हजार रुपयेचा निधी यामध्ये वितरित करण्यात आला आहे. तसेच एक कोटी बारा लाखचा निधी मार्च अखेरपर्यंत वितरित करण्याची तजवीज ठेवण्यात आल्याची माहिती या बैठकीत देण्यात आली. महिला धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी जिल्हास्तरावर करण्यात येत असलेल्या कार्यवाहीचा आढावाही या बैठकीत घेण्यात आला. प्रलंबित अनाथ प्रमाणत्रे देण्याची कार्यवाही करावी, असे सांगून जिल्हाधिकारी श्री.पाटील म्हणाले, शासकीय नोकरी व शिक्षणासाठी अनाथ मुलांना १ टक्का राखीव कोटा असतो याची अंमलबजावणी होती का याकडेही लक्ष द्यावे. बाल संरक्षण समितीची स्थापना प्रत्येक ग्राम पंचायतीत होणे अनिवार्य आहे. ज्या ग्रामपंचायतीत या समितीची स्थापना झालेली नाही अशा ग्रामपंचायतीमध्ये तातडीने समितीची स्थापना करावी, असेही निर्देश जिल्हाधिकारी श्री.पाटील यांनी बैठकीत दिले.

शेत तिथे रस्त्यांसाठी पारनेरकरांचा चलो आझाद मैदानचा नारा

शिव पानंद शेतरस्ता चळवळीची पारनेरमध्ये जनजागृती

अक्षराज : राजकुमार इकडे
दि. २४, सुपा (अहिल्यानगर)

: महाराष्ट्र शिव पानंद शेतरस्ता चळवळीच्या वतीने शेतरस्त्यांच्या प्रश्नावर दिनांक २१, २२ एप्रिल २०२५ रोजी धरणे आंदोलनासोबत जल त्याग आंदोलन लाक्षणिक उपोषणाचा राज्य सरकारला आझाद मैदानावर आंदोलनाचा इशारा दिला आहे.

कार्यालयन, न्यायालय यांचे मागे लागलेले ग्रहण पिढ्यान पिढ्या शेतकऱ्यांचा मानसिक शारीरिक स्वास्थ्य बिघडणार नाही. यासाठी सरकारने २० एप्रिलपर्यंत राज्यातल्या प्रलंबित शेतरस्ता केसेससह शेतरस्त्यांच्या २१ मागण्या राज्य सरकारकडे केल्या आहेत.

गेल्या ७-८ वर्षांपासून शेतकऱ्यांच्या शेतरस्त्यांची ज्वलंत प्रश्नांकडे ग्रामप्रशासन, तालुका प्रशासन, जिल्हा प्रशासनासोबत राज्य सरकारकडे विविध आंदोलनाच्या माध्यमातून सरकारचे लक्ष वेधण्याचे काम चळवळीच्या माध्यमातून राज्यात सुरू असून शेतकऱ्यांच्या उच्चल भविष्यासाठी सरकारने तातडीने राज्यातील शेतकऱ्यांना गाव नकाशावरील शेतरस्ते, वहिवाटीचे रस्ते शिव पानंद शेत रस्ते यांच्या हद्द निश्चिती करून समृद्ध महाराष्ट्रासाठी दर्जेदार शेतरस्ते करून द्यावेत जेणे करून पोलिस प्रशासन, भूमि अभिलेख कार्यालय, तहसिल कार्यालय, जिल्हाधिकारी

राज्य सरकारने समृद्ध महाराष्ट्रासाठी शेतरस्त्यांचा सक्षम कायदा करून अंमलबजावणी केल्यास फोजदारी स्वरूपाच्या घटनांमध्ये नियंत्रण येवून शेतरस्त्यांसाठी शेतकऱ्यांना प्रशासकीय कार्यालयांसोबतच, कोर्टाची पायरी चढावी लागणार नाही. - ज्येष्ठ पत्रकार संजयजी वाघमारे (पारनेर) राज्यातल्या ब्रिटीशकालीन शेतरस्त्यांच्या सरकारने सरसकट हद्द नि निश्चीत करून शेतकऱ्यांना दर्जेदार शेतरस्ते द्यावेत शेतकरी हा देशाच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे शेतरस्त्या अभावी शेतीचा क्षास बंद झाल्याची अवस्था शेतकऱ्यांची झाली आहे शेतकऱ्यांचा राज्यसरकारने शेतकऱ्यांना दर्जेदार शेतरस्ते उपलब्ध केल्यास व्यवस्थेवरचा शेतकऱ्यांना विश्वास निर्माण होईल. - शरद पवळे / दादासाहेब जंगले पाटील (महाराष्ट्र राज्य शिव पानंद शेतरस्ता चळवळ)

गुडसुर घोणसी रस्त्याचे डांबरीकरण निकृष्ट दर्जाचे; ३ महिन्यात खराब

अक्षराज : जयराम देमगुडे
दि. २४, उदगीर (लातूर)

: गुडसुर ते घोणसी हा महत्त्वाचा मार्ग असून ३ महिन्यापूर्वी याचे डांबरीकरण करण्यात आले होते. मात्र अल्प अवधीतच हा रस्ता खराब होऊ लागला आहे. अनेक ठिकाणी डांबर उखडले गेले आहे. ३ महिन्यात रस्त्यावर डांबर निघून गेले असून अनेक ठिकाणी मुरूम बाहेर आला आहे. पावसाळा सुरू होण्यापूर्वीच रस्त्याची अशी अवस्था झाल्याने येणाऱ्या दिवसात आणखीनच परिस्थिती बिघडण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. ग्रामस्थांनी यावर संताप व्यक्त केला असून प्रशासन आणि ठेकेदाराच्या निष्काळजीपणामुळे हा रस्ता खराब झाला

आहे. असे गंभीर आरोप केले जात आहे. सरकार कोट्यावधीचा निधी मंजूर करते. पण प्रत्यक्षात काम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे केले जाते. याला जबाबदार कोण असा सवाल स्थानिक नागरिकांनी उपस्थित केला आहे. या संदर्भात संबंधित ठेकेदारावर कारवाई

सुरू असताना चळवळीच्या वतीने जनजागृती पत्रक वितरित केले. यावेळी महाराष्ट्र राज्य शिव पाणंद शेतरस्ता चळवळीचे शरद पवळे यांनी पारनेरचे ज्येष्ठ पत्रकार संजयजी वाघमारे यांना पत्रक देत तालुक्यात जनजागृती

अभियान सुरू केले. यावेळी पारनेर तालुका शिवपाणंद शेतरस्ता कृती समितीचे सचिन शेळके, सुरेश वाळके, संजय साबळे, स्वप्नील गट, दशरथ वाळूज, भाऊसाहेब वाळूज, बबन गुंड आदींसह शेतकरी उपस्थित होते.

बावडा (डहाणू) येथील सरकारी भूखंडावर अवैध उत्खनन

अक्षराज : निलेश कासट
दि. २४, पालघर

: डहाणू तालुक्यातील बावडा (डहाणू) येथील सर्वे नं. ३०४/५२/१ या सरकारी भूखंडावर मोठ्या प्रमाणात बेकायदेशीर उत्खनन झाल्याचा आरोप 'उलगुलान ब्रिगेड, महाराष्ट्र राज्य' संघटनेने केला आहे. या प्रकरणी दोषींवर कारवाई करून उत्खनन थांबवावे, या मागणीसाठी संघटनेने आज पालघर जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर लाक्षणिक उपोषण सुरू केले. सरकारी भूखंडावर मोठ्या प्रमाणात अनियमितता सदर भूखंड अनुसूचित क्षेत्रातील असून तेथे ग्रामपंचायतीने कोणताही ठराव न घेता आणि ग्रामसभेच्या नियमांचे उल्लंघन करून बेकायदेशीर पद्धतीने तलाव खोलीकरणे काम मंजूर केले. यासाठी जिल्हा लघु पाटबंधारे विभागातील अधिकाऱ्यांनी

तलाव अस्तित्वात नसतानाही कागदोपत्री तलाव दाखवून शासनाची फसवणूक केल्याचा आरोप आहे. प्रकल्पासाठी फक्त २०,००० ब्रास उत्खननाची परवानगी असताना प्रत्यक्षात दहा लाख ८० हजार ब्रासपेक्षा जास्त उत्खनन करण्यात आले. त्यामुळे शासनाच्या कोट्यवधी रुपयांच्या महसुलाची हानी झाली आहे. इतकेच नव्हे, तर या घोटाळ्याचे पुरावे बाहेर आल्यानंतर ही चुकीच्या मोजणीद्वारे फक्त ३०,००० ब्रास अतिरिक्त उत्खनन दाखवण्यात आले आणि संबंधित कंपनीला पुन्हा नव्याने उत्खननाची परवानगी देण्यात आली. संघटनेच्या प्रमुख मागण्या उलगुलान ब्रिगेडने याप्रकरणी खालील प्रमुख मागण्या मांडल्या आहेत -

१. भूखंडाची ई.टी.एस. मशीनद्वारे नव्याने मोजणी करून दोषींवर कारवाई करावी.
२. 'एन.जी. प्रोजेक्ट लिमिटेड' कंपनीवर गुन्हा दाखल करून ती काळ्या यादीत टाकावी.
३. कंपनीचे पालघर जिल्ह्यातील सर्व करार तात्काळ रद्द करण्यात यावेत.
४. ग्रामपंचायत, महसूल अधिकारी, खनिकर्म विभाग आणि लघु पाटबंधारे विभागातील संबंधित अधिकाऱ्यांची खातेनिहाय चौकशी करावी.
५. पेसा कायद्याचे उल्लंघन केल्याबद्दल अॅट्रॉसिटी कायद्यान्वये गुन्हा दाखल करण्यात यावा.
६. जलसंधारण अधिकाऱ्यांची चौकशी करून दोषींवर कारवाई करावी.

७. सदर भूखंडावरील नव्याने दिलेली उत्खनन परवानगी तात्काळ रद्द करावी. कारवाई न झाल्यास तीव्र आंदोलनाचा इशारा उलगुलान ब्रिगेडने इशारा दिला आहे की, जर प्रशासनाने सात दिवसांत दोषींवर गुन्हे दाखल करून ठोस कारवाई केली नाही, तर नागपूर येथे भूविज्ञान व खणीकर्म संचालनालयाच्या कार्यालयासमोर तीव्र आंदोलन छेडले जाईल. संघटनेचे म्हणणे आहे की, सरकारी भूखंडाचा गैरवापर करून महसुली तोटा करणाऱ्या ठेकेदार, अधिकारी आणि ग्रामपंचायत सदस्यांना वाचवण्याचा प्रयत्न प्रशासनाकडून सुरू आहे. त्यामुळेच, प्रशासनाने या प्रकरणाची तत्काळ चौकशी करून जबाबदार व्यक्तींवर कडक कारवाई करावी, अशी मागणी केली जात आहे.

